

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til breytinga á lögum um verslun með áfengi og tóbak, nr. 86/2011, og áfengislögum, nr. 75/1998 (DMR19100128)
Ráðuneyti	Dómsmálaráðuneytið
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	11. nóvember 2019

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifaþáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifaþættir á fjárhag ríkissjóðs

- a) – e) Verði frumvarpið að lögum er ekki gert ráð fyrir að það muni hafa í för með sér nein teljandi áhrif á afkomu ríkissjóðs. Þó er spurning hvort það muni hafa áhrif á útgjöld þar sem það þarf að fela einhverjum leyfisveitingu og eftirlit með þessum breytingum.

2. Tekjubreytingar

Verði frumvarpið óbreytt að lögum má gera ráð fyrir einhverri tekjuaukningu ríkissjóðs vegna sölu handverksframleiðenda á áfengi. Erfitt er að leggja áreiðanlegt mat á hver hún kann að verða þar sem á móti má áætla að dragi úr sölu sambærilegra drykkja hjá ÁTVR og því reynslan ein sem leiða mun það í ljós.

3. Útgjaldabreytingar

Markmið fyrirhugaðs frumvarps eru af tvennum toga. Annars vegar að tryggja jafnræði milli innlendrar og erlendrar vefverslunar með sölu á áfengi, en neytendum er nú þegar heimilt að flytja inn áfengi til landsins til einkanota heim að dyrum í gegnum erlendar vefverslanir með áfengi. Hins vegar að styrkja ferðapjónustu og rekstur handverksframleiðenda á áfengi með heimild til sölu áfengis á framleiðslustað milliliðalaust til neytenda.

Fyrirnefnda markmiðið felur ekki í sér að aukið verði aðgengi að áfengi, heldur að hætt verði að mismuna innlendri verslun gagnvart þeirri erlendu. Hið síðarnefnda felur í sér aukið aðgengi að áfengi, en um er að ræða verulega takmarkaða heimild sem m.a. er ætlað að styðja við atvinnulíf á landsbyggðinni.

Ekki er að sjá að frumvarpið kunni að hafa aukin útgjöld í för með sér fyrir ríkissjóð t.d. hvað varðar áhrif á lýðheilsu þar sem um mjög óverulega aukningu er að ræða á aðgengi að áfengi.

4. Eignabreytingar

– Sjá sérstakan gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum

5. Aðrir áhrifaþættir varðandi ríkisfjármál

- a) – i) Engin veruleg eða óveruleg áhrif sbr. lið A-1

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:

- a) í gildandi fjárlögum
Nei

- b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs
Nei
- c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar
Nei

2. **Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?**

Á ekki við

3. **Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?**

Á ekki við

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. **Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið**

2. **Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur? Sbr. lög nr. 27/1999.**

– Sjá leiðarvísinn „Grunnmat á eftirlitsreglum“

3. **Samkeppnisskilyrði**

- a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta)
- b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja)
- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd)
- d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda samkeppni með virkum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)

D. Önnur áhrif

1. **Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011**

– Ath. að skylt er að leggja slíkt mat fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga til umsagnar og tilkynna niðurstöðu máls til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins.

Ekki er talið að frumvarpið hafi áhrif á útgjöld sveitarfélaganna sem nokkru nemur.

2. **Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi)**

– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með fjögurra mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011

3. **Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000**

– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011

4. **Áhrif á byggðalög**

Frumvarpið til þess fallið að styrkja verslun og þjónustu á landsbyggðinni.

5. **Áhrif á frjáls félagasamtök**

Nei

6. **Áhrif á jafnrétti kynjanna**

Ekki er gert ráð fyrir að frumvarpið hafi mismunandi áhrif á einstaklinga eftir kyni og muni því hvorki hafa áhrif á jafnrétti eða stöðu kynjanna.

7. Áhrif a lýðheilsu

Frumvarpið felur í sér líttillega aukningu á aðgengi að áfengi. Óljóst er hver áhrif verði á lýðheilsu.

8. Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir

Nei

9. Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri

Nei

10. Áhrif á stjórnsýslu, s.s. hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni

Nei

11. Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, s.s. aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar

Nei

12. Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun

Áformin eru til þess fallin að draga úr kolefnislosun. |

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag

Verði frumvarpið óbreytt að lögum má gera ráð fyrir einhverri tekjuaukningu ríkissjóðs vegna sölu handverksframleiðenda á áfengi. Þá má gera ráð fyrir að aukin innlend verslun með áfengi, í stað þeirrar erlendu, leiði til tekjuaukningar ríkissjóðs. Erfitt er að leggja áreiðanlegt mat á hver hún kann að verða þar sem á móti má áætla að dragi úr sölu sambærilegra drykkja hjá Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins og því reynslan ein sem leiða mun það í ljós.

Ekki er að sjá að frumvarpið kunnir að hafa aukin útgjöld í för með sér fyrir ríkissjóð sem nokkru nemur, t.d. hvað varðar áhrif á Lýðheilsu þar sem um mjög óverulega aukningu er að ræða á aðgengi að áfengi. Einhver kostnaður kann að falla til vegna eftirlitsstarfsemi hins opinbera.

2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á

Nei

3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat)

Nei

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?

2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?

3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin? |